

SAMENVATTING Regionaal Programma Van School naar duurzaam werk 2026 t/m 2029

Doorstroomregio Noord Midden Drenthe (NMD)

Gemeenten Assen, Aa en Hunze, Midden-Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo

Voorwoord

In Noord- en Midden-Drenthe weten we één ding zeker: samenwerking zit in ons DNA. Onderwijsinstellingen, gemeenten en ketenpartners werken al jaren intensief samen om schooluitval te voorkomen en jongeren een stevige basis te geven. We zetten in op initiatieven die goed werken en dat blijven we doen.

Maar eerlijk is eerlijk, we zien kansen om het nog beter te doen. We versterken doorlopende ondersteuningslijnen, we breiden maatwerktrajecten uit we zorgen dat jongeren sneller hun weg vinden naar school of werk. Onze regio kent specifieke uitdagingen, maar ook een ijzersterke basis om die uitdagingen samen aan te pakken. En ja, relatief veel jongeren vertrekken naar Groningen voor hun opleiding. Daarom is het voor onze regio belangrijk om goed te blijven samenwerken met de regio Groningen én uiteraard ook met de Drentse regio's.

Met dit programma voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten in Noord- en Midden-Drenthe (2027–2029) zetten wij een flinke stap vooruit. Onze ambitie? Jongeren perspectief bieden op een diploma, vervolgonderwijs of duurzaam werk. We tonen met dit programma ambitie én realisme. We willen structureel minder Vsv'ers en willen onder het benchmarkgemiddelde blijven.

Wij kiezen bewust voor een wat hoger abstractieniveau. Waarom? Omdat we ruimte willen creëren voor nieuwe initiatieven en innovatieve oplossingen die inspelen op actuele ontwikkelingen. Ondertussen liggen uitvoeringsplannen klaar die concreet invulling geven aan de maatregelen en activiteiten. Zo combineren we flexibiliteit met daadkracht.

Samen blijven we bouwen aan een toekomst waarin iedere jongere telt. Want opgeven staat niet in ons woordenboek!

Martin Rasker (contactgemeente Assen)

Mare Riemersma (contactschool DCTerra)

Carine Bloemhoff (arbeidsmarktregio Groningen – Noord Drenthe)

Raymond Wanders (arbeidsmarktregio Drenthe).

Een nieuw kader: de wet Van school naar duurzaam werk

Het halen van een diploma of het vinden en vasthouden van een baan na school is niet voor iedere jongere vanzelfsprekend. De nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' bundelt de oude regionale aanpak jeugdwerkloosheid en aanpak voortijdig schoolverlaten samen in één kader. De wet geeft scholen, Doorstroompunt en gemeenten samen met de arbeidsmarktregio's de opdracht jongeren tot 27 jaar beter te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en het behoud van werk. Deze partijen krijgen elk een extra wettelijke taak én moeten in een 'regionaal programma' samenwerken en aanvullende maatregelen treffen. Het rijk verstrekt hiervoor programmabudget.

Verschil met het vorige regionale programma 2020-2025:

- ook gericht op verbetering van de overgang van school naar werk (was vooral VSV)
- voor jongeren met en zonder startkwalificatie (was alleen zonder)
- voor 12-27 jaar (was 12-23 jaar)
- de arbeidsmarktregio is nu formeel een nieuwe partner

Voor wie doen we het?

We dragen in Noord Midden Drenthe zorg voor ruim 31.000 jongeren tussen 12 en 27 jaar. Waarvan

- ±13.5000 onder de 18 jaar (leer- of kwalificatie plichtig)
- ±10.500 van 18-23 jaar (88% heeft startkwalificatie of zit op school)
- ±7.000 jongeren van 23-27 jaar. Naar schatting volgen 1.000 geen scholing en zijn niet aan het werk.

We hebben een breed palet voorzieningen op het gebied onderwijs – arbeidsmarkt - zorg

Hierbinnen is tot op zekere hoogte maatwerk mogelijk voor jongeren die extra ondersteuning nodig hebben. Professionals geven aan dat de problematiek van jongeren complexer is geworden. Ook zien zij dat hoe langer de jongere geen school of werk heeft, hoe groter de afstand wordt om weer terug te keren. We hebben goede ervaringen met het inzetten van specifieke maatwerktrajecten waaronder het in de afgelopen periode ontwikkelde aanbod 'School als wijk', 'Plusklas' en 'Oriënteren & Schakelen'.

Hoofdpunten regioanalyse

Waar liggen de uitdagingen?

- De VSV vindt vooral plaats in het MBO (deels in Groningen omdat veel leerlingen MBO in Groningen volgen). De mbo-uitval is ongeveer gelijk aan onze benchmarkregio's MBO2 hebben een groot aandeel. In Entree zien we relatief veel overstappers vanuit de ISK met een te laag (taal)niveau en vanuit het VSO die het niet redden. Hun zelfstandigheid wordt overschat.
- De VSV in het VO is wat hoger dan in de benchmarkregio's VO-uitval gaat het om ruim één derde van de gevallen om ISK-leerlingen, vaak ouder dan 18 jaar.

- In Noord Midden Drenthe hebben meer Vsv'ers dan in de benchmarkregio's een jaar later weer een schoolinschrijving. Dit lijken we goed op orde te hebben.
- Bij kwetsbare Vsv'ers is de oorzaak van uitval complexer dan alleen een verkeerde studiekeuze (mentale gezondheid, financiën/ schulden, middelengebruik en geen steunende thuissituatie/ stabiele woonsituatie).
- Voor nieuwkomerjongeren in brede zin (met en zonder status, bezig met school inburgering of werk) is taalachterstand een belangrijke oorzaak van VSV. Daarnaast zien professionals dat het ook gaat om het ontbreken van schoolse of werknemersvaardigheden, culturele verschillen en speciale problematiek.
- Het aandeel Vsv'ers dat een jaar later aan het werk is, is bij ons lager dan de benchmark. Het aandeel jongeren dat niet werkt en ook geen opleiding volgt (NEET jongeren genoemd) is hoger en stijgt harder dan elders. Er is bij ons nog ruimte om méér jongeren die niet terug naar school willen of kunnen, te begeleiden naar werk.

Benchmarkregio's

Met ons vergelijkbare regio's zijn de Achterhoek, IJssel-Vecht, Kop van Noord-Holland en Zuidwest Drenthe.

Ambitie en doelen

We tonen met dit programma ambitie én realisme. We streven de komende vier jaar naar structureel minder VSV'ers en jongeren zonder werk of opleiding. Daarbij willen we het niet slechter doen dan de benchmark. In ons eigen tempo, rekening houdend met het grote aantal jongeren met een nieuwkomerachtergrond, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en het mentaal welbevinden van jongeren.

- ➔ Beoogd maximaal aantal nieuwe VSV'ers: 305 in schooljaar 2029-2030. Het huidige aantal schooljaar 2025-2026 is naar schatting 425. Een afname van 30 VSV'ers per jaar (nieuwe, ruimere definitie VSV)
- ➔ Beoogd maximaal aantal jongeren zonder werk of opleiding: 7,3% van alle jongeren van 15-27 jaar in 2029. Dit zijn er 1689. Het huidige aantal (2025) is 2199. Een afname van 510 in 4 jaar.

Wat spreken we met elkaar af?

Algemeen

Organisaties zorgen dat ze de basis op orde hebben en hun reguliere taken goed kunnen uitvoeren, zowel qua capaciteit als kwaliteit. Bij een aanvraag voor (co)financiering uit het regionaal programma onderbouwen partners waarom het voorstel aanvullend is op hun reguliere taken.

Afspraken over de samenwerking bij uitvoering van de nieuwe wettelijke taken

De nieuwe taken uit de Wet Van school naar duurzaam werk zijn:

- ➔ SCHOLEN (MBO en Pro/ VSO) bieden aanvullende loopbaanbegeleiding tijdens het onderwijs en na diplomering, gericht op de overgang naar vervolgonderwijs of werk
- ➔ HET DOORSTROOMPUNT biedt jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar begeleiding terug naar school of naar werk
- ➔ GEMEENTEN (UITVOERING PARTICIPATIEWET) bieden jongeren tot 27 jaar meer preventieve en passende ondersteuning terug naar school, naar werk of een combinatie van beide

MBO (DCTerra), Pro/ VSO, WPDA, de afdelingen werk van Noordenveld en Midden-Drenthe en het Doorstroompunt gaan deze taken ten volle uitvoeren en de hiervoor verstrekte specifieke middelen volledig alloceren en inzetten.

Partijen hebben afspraken gemaakt over het proces voor de overgang van school naar duurzaam werk, vastgelegd in een routekaart+ klantreis voor het MBO en een routekaart voor Pro/VSO. En hebben een plan voor verbeterde, preventieve samenwerking.

Schoolaanwezigheid en verzuim

Afwezigheid kan een voorbode zijn van uitval. We streven naar een preventieve aanpak. De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de scholen. Leerplicht en Doorstroompunt ondersteunen.

Toegankelijke ondersteuning voor jongeren met meervoudige problematiek

Alle scholen hebben een interne zorgstructuur waar de leerling op kan terugvallen als er iets aan de hand is of extra ondersteuning nodig is. Ook bieden alle scholen zo goed mogelijk 'Passend onderwijs'. Gemeenten bieden op hun beurt vanuit hun wettelijke taak Jeugdhulp (18-) en WMO (18+). We zetten in op borging en uitbreiding van *School als Wijk* en integrale ondersteuning op de grootste MBO-locatie Cicero DCTerra.

Verbeteren voorbereiding op en overgang naar het MBO

Voor VSO, PrO, ISK en jongeren met startkwalificatie zijn specifieke, deels al langer bestaande afspraken en routes. Voor met name de overstap vanuit VSO en ISK komt extra aandacht vanuit de maatregelen.

Tegengaan ongediplomeerde uitstroom naar werk

DCTerra werkt met een vast proces van vroegsignalering, maatwerk, interne ondersteuning en warme overdracht naar partners, met als uitgangspunt: behoud in onderwijs waar mogelijk. Jongeren zonder startkwalificatie die willen gaan werken worden gesproken in een exitgesprek, waarbij ook het Doorstroompunt aanschuift. Het Doorstroompunt benadert jaarlijks een cohort oud-VSV'ers die aan het werk zijn gegaan om hen en hun werkgever te interesseren voor een ontwikkelaanbod op maat.

Praktijkleren/ non formele scholing

Scholen, werkpleinen en Doorstroompunt zijn op de hoogte van de praktijkverklaring en weten hoe ze deze optie voor een jongere kunnen inzetten. Binnen de arbeidsmarktregio Groningen Noord-Drenthe maken we afspraken rondom het door ontwikkelen van sectorale ontwikkelpaden.

Vakkundigheid personeel

Partners zorgen vanuit hun werkgeversrol voor voldoende scholing van hun medewerkers. Het regionaal programma kan co-financieren als scholing organisatie-overstijgend is/ de samenwerking bevordert. Het regionaal programma faciliteert verschillende ontmoetings- en kennisdelingsmomenten.

Samenwerking met aangrenzende regio's

Er zijn veel jongeren uit Noord Midden Drenthe die onderwijs volgen in Groningen. Onze regio valt voor 4 gemeenten in de arbeidsmarktregio Groningen – Noord Drenthe. Met Groningen hebben we onder andere afspraken over de toegankelijkheid van VSV activiteiten vanuit de contactschool/ contactgemeente Groningen voor onze NMD-jongeren en voorwaarden daarbij. En daarnaast over preventieve activiteiten door doorstroomcoaches en 'School als Wijk' op het MBO in Groningen.

Drenthe is niet minder belangrijk. Gemeente Midden Drenthe valt onder arbeidsmarktregio Drenthe en onze mbo-partners (DCTerra en Alfa-College) hebben ook vestigingen in Zuidwest en Zuidoost Drenthe. We stemmen daarom in Drents verband af over de inhoud van de programma's, intensivering van de samenwerking en waar mogelijk eenduidige procedures.

Governance

Het bestuurlijk overleg voor dit programma is het BO Onderwijs-Zorg-Participatie (tevens OOGO Passend Onderwijs-Zorg voor jeugd). Deelnemers zijn:

Wethouder contactgemeente Assen namens de 5 regiogemeenten

Bestuurder contactschool DCTerra namens het onderwijs

Bestuurder Samenwerkingsverband passend onderwijs VO 2201

Portefeuillehouder W&I namens Noord Midden Drenthe in arbeidsmarktregio Groningen – Noord Drenthe

Programmamanager van de Arbeidsmarktregio Drenthe (gemandateerd)

Het BO wordt voorbereid door de Kerngroep, het Regionaal Beleidsoverleg en (als experiment) 3 inhoudelijke pijleroverleggen.

Hoe betrekken we de jongeren erbij?

Wij hebben jongerenparticipatiebureau Jimmy's de opdracht gegeven om met een selectie jongeren uit de doelgroep te

spreken over wat zij belangrijk vinden binnen het regionale programma. De uitkomsten betrekken we bij de uitvoering van de maatregelen. Dit proces loopt nog. Een besluit over de vormgeving van jongerenparticipatie gedurende de volledige vier jaar van het programma volgt.

3 Pijlers en 5 maatregelen

Voor jongeren die extra ondersteuning nodig hebben plegen we vanuit het programma samen *aanvullende* inzet (boven op de reguliere basistaken van de partners). Uit de regioanalyse concluderen we dat we moeten inzetten op de volgende pijlers en maatregelen:

I Pijler Blijf op school

Maatregel 1 DOORLOPENDE EXTRA ONDERSTEUNINGSLIJN

Is gericht op het waarborgen van continuïteit in begeleiding en ondersteuning voor kwetsbare leerlingen op school. Kan door (lokale) externe partijen worden ingevuld.

Voorbeeld inzet op onder andere: School als wijk, schoolaanwezigheid

Maatregel 2 SOEPELE OVERSTAPPEN VERVOLGONDERWIJS

Biedt kwetsbare jongeren extra ondersteuning bij de overstap naar een andere (vervolg)onderwijsinstelling, zodat de overgang soepel verloopt en de kansen op een succesvolle onderwijsloopbaan worden vergroot.

Voorbeeld inzet op onder andere: Overstapcoach V(S)O-MBO, Ontwikkelen van werkvormen die helpen bij de overstap naar een andere onderwijsinstelling

Maatregel 3 DOORLOPENDE ONDERSTEUNING NIEUWKOMERS

Is gericht op het waarborgen van continuïteit in begeleiding en ondersteuning voor nieuwkomers op school en bij de overstap naar een andere onderwijsinstelling. Belangrijk kenmerk is bevorderen van/ ondersteunen bij taalverwerving maar er is ook aandacht voor vaardigheden, culturele verschillen, mentale gezondheid en specifieke problematiek.

Voorbeeld inzet op onder andere: Taalprojecten op zowel VO/MBO als de ISK voor professionals. Ontwikkelen van een integrale aanpak zodat we de doelgroep op een betere manier ondersteunen.

II Pijler Terug naar school

Maatregel 4 DIVERS AANBOD MAATWERKTRAJECTEN

Is erop gericht dat we jongeren - zo nodig - een maatwerktraject kunnen aanbieden. We steunen bestaande of nieuwe collectieve arrangementen op het snijvlak onderwijs – welzijn/zorg - participatie. En we reserveren budget voor de inzet maatwerktrajecten van individuele aanbieders in Drenthe en Groningen.

Voorbeeld inzet op onder andere: arrangementen Oriënteren & Schakelen, Plusklas, Tussenlokaal. Maatwerktrajecten van individuele aanbieders zoals Navigator en Scoren in Drenthe.

III Pijler Van school naar duurzaam werk

Maatregel 5 DOORLOPENDE LOB LIJN- WERK

Hieronder vallen interventies die met name gericht zijn op loopbaanactiviteiten die de verbinding tussen VO, MBO en arbeidsmarkt versterken en de voorlichting aan jongeren over studiekeuze en arbeidsmarkt verbeteren. Kwetsbare jongeren worden extra begeleid bij de stap naar een duurzame arbeidsrelatie.

Voorbeeld inzet op onder andere: specifieke jobhunting , jobcoaching

Effectmeting

Voor het monitoren van de effectiviteit van de maatregelen, met als basis een nulmeting, benutten we externe expertise. We zijn (eerste kwartaal 26) hierover in gesprek met diverse bureaus.

Begroting

In de begroting staan de verwachte kosten per pijler voor 2026-2029. Cofinanciering vindt plaats op een groot aantal activiteiten en door een breed scala aan partners, zoals gemeenten, onderwijspartners, provincie Drenthe en NijBegun.

Pijler	Maatregel	Programma middelen OCW	Verwachte Co financiering
I Blijf op school	1. DOORLOPENDE EXTRA ONDERSTEUNINGSLIJN 2. SOEPELE OVERSTAPPEN VERVOLGONDERWIJS 3. DOORLOPENDE ONDERSTEUNING NIEUWKOMERS	€ 2.020.000	€ 700.000
II Terug naar school	4. DIVERS AANBOD MAATWERKTRAJECTEN	€ 1.170.000	€ 1.500.000
III Van school naar duurzaam werk	5. DOORLOPENDE LIJN LOB-WERK	€ 610.000	€ 350.000
Programmabeheer en kwaliteit		€ 700.000	€ 100.000
	Totaal	€ 4.500.000 *	€ 2.650.000

* Dit is een afgerond bedrag. Het precieze verwachte bedrag van OCW is 4.547.140 waarvan € 1.869.336 budget contactschool, € 2.227.804 budget contactgemeente en € 450.000 reserve voorgaand programma.